

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Dragomán György, *A fehér király*

Copyright © 2007 by György Dragomán

All rights reserved

© 2008, 2017 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legea în vigoare.

Pe copertă: © Carmen Parli

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

DRAGOMÁN, GYÖRGY

Regele alb / György Dragomán ; trad. din lb. maghiară de Ildikó Gábos-Foartă. – Iași : Polirom, 2017

ISBN print: 978-973-46-6708-6

ISBN ePub: 978-973-46-6882-3

ISBN PDF: 978-973-46-6883-0

I. Gábos, Ildikó (trad.)

821.17/.88

Printed in ROMANIA

GYÖRGY DRAGOMÁN

Regele alb

Traducere din limba maghiară
de Ildikó Gábos-Foartă

POLIROM
2017

școală, în pauza mare, cu vlăjganii, în vechea pivniță care ajunsese adăpost antiaerian, nu mă uitam unde lovesc, trăgeam cu ochiul doar la intrarea principală, în timp ce oamenii se apucaseră să strige, dar n-am ținut cont de ei, nu mă gîndeam decît la rangă, s-o țin cum trebuie în mîină, și înaintam, lovind în dreapta și-n stînga, cineva din spate mi-a tras un picior, dar nu mi-a păsat deloc, pentru c-ajunsesem la ieșire, în fața ușii batante, și am împins-o, dar s-a întredeschis abia, și atunci m-am strecurat afară, închizînd ușa în urma mea, știam c-o să se deschidă iar numaidecît, și că o să vină după mine, dar nu mi-a păsat, auzeam că lumea înăuntru strigă alandala, și atunci am făcut un pas în față și m-am oprit în capul scării și m-am uitat de jur împrejur, dar pe tata nu l-am văzut nicăieri, nici pe el, nici pe gardieni, tot cimitirul era gol, doar mașinile staționau de-o parte și de alta a aleii principale, și atunci, preț de o secundă, mi-a trecut prin gînd că poate nu era decît închipuire și că nici nu-l aduseseră pe tata, dar atunci, din spatele capelei, s-a ivit o dubă cenușie și a pornit-o lent pe aleea principală, și atunci am spus în gura mare să stea pe loc și să aștepte, și-am început să fug în urma ei, și știam c-o să accelereze, și atunci, de după gratiile ușii dinapoi, am zărit chipul tatei, alb ca varul, și am știut atunci că oricît de repede ar merge, eu tot o s-o ajung din urmă, da, o s-o ajung, și, ridicînd ranga deasupra capului, am luat-o la goană după ea, tot mai repede și mai repede și mai repede și mai repede.

Cuprins

Lalele.....	7
Săritura.....	20
Sfîrșitul lumii.....	28
Csákány.....	39
Muzică.....	54
Cifre.....	66
Ventilul.....	77
Cadoul.....	92
Război.....	107
Africa.....	138
De-a percheziția.....	158
Zăcămintul de aur.....	164
Tunelul.....	186
Belșug.....	194
Cinema.....	203
Învoiala.....	218
Perspectivă.....	239
Funeraliile.....	250

Lalele

Seara, mi-am vîrit ceasul deșteptător sub pernă, ca să-l aud numai eu, iar mama să nu se trezească, dar ceasul nici nu apucase bine să sune și eu eram deja treaz, atît de bine mă pregătisem pentru surpriză. Mi-am luat de pe birou lanterna chinezească, nichelată, am scos deșteptătorul de sub pernă, l-am luminat cu lanterna, arăta cinci fără un sfert, i-am apăsat butonul să nu sune, apoi am luat de pe spătarul scaunului hainele pregătite de cu seară și m-am îmbrăcat repede, cu mare grijă să nu fac nici cel mai mic zgomot. Cînd mi-am pus pantalonii, am lovit din greșeală scaunul care, din fericire, nu s-a răsturnat, s-a ciocnit doar de colțul mesei, am deschis cu mari precauții ușa camerei, cu toate că știam că n-o să scîrțîie, pentru că unsesem bine balamalele cu o zi înainte. M-am apropiat de scrin, am deschis încetișor sertarul mijlociu, am scos foarfeca cea mare cu care mama obișnuia să mă tundă, apoi am descuiat yala ușii de la intrare și am ieșit piș-piș, pînă la primele trepte nu am alergat deloc, doar după aceea am tuit-o repede pe scări în jos. Cînd am ajuns în fața blocului, eram încălzit de-a binelea, am luat-o așa spre părculeț fiindcă acolo, lîngă cișmea, în stratul de flori, creșteau cele mai frumoase lalele din oraș.

Eram fără tata de mai mult de jumătate de an, deși era vorba că pleacă doar pentru o săptămână, la mare, într-o stațiune de cercetări, cu o misiune foarte urgentă, când și-a luat rămas-bun de la mine mi-a spus cât de rău îi pare că nu mă poate lua cu el, pentru că marea, toamna târziu, e o privesc de neuitat: mult mai furioasă decât vara, valurile sînt uriașe, galbene, cît vezi cu ochii e numai spumă albă, dar n-are a face, promite că după ce se întoarce o să mă ducă și pe mine, nici nu înțelege cum se face că, pînă la zece ani, nu văzusem încă marea, dar nu-i nimic, o să recuperăm noi și asta, pe lîngă toate celelalte cîte le mai avem de recuperat, nu-i nici o grabă, o s-avem timp berechet pentru toate, doar avem toată viața înainte, ăsta era dictonul lui preferat, iar eu nu pricepusem niciodată ce vrea să-nsemne asta cu adevărat, iar apoi, cînd nu s-a mai întors, m-am gîndit de multe ori la asta și mi-am adus aminte și de bun-rămasul nostru, cînd l-am văzut pentru ultima oară, colegii lui veniseră să-l ia cu o dubă cenușie, ajunsesem acasă de la școală chiar cînd erau pe punctul s-o ia din loc, dacă nu s-ar fi amînat ultima oră, științele naturale, nici nu i-aș mai fi întîlnit, tocmai urcau în furgonetă cînd am ajuns, erau foarte grăbiți, colegii tatei nici n-au vrut să-l lase să stea de vorbă cu mine, dar tata, foarte dur, le-a spus să nu facă așa ceva, doar au și ei copii și știu cum e, ce mai contează cinci minute, și atunci unul dintre colegii lui, un bărbat înalt, cărunt, în costum gri, a ridicat din umeri și a zis că fie, cinci minute chiar nu mai contează, și atunci tata a venit la mine, s-a oprit în fața mea, dar nu m-a mîngîlat, nici nu m-a îmbrățișat, își strîngea sacoul la piept

cu ambele mîini, spunîndu-mi chestia aia cu marea, că e nevoie urgentă de el în acel institut de cercetări, va rămîne acolo o săptămână, dacă situația e foarte gravă, atunci ceva mai mult, pînă se vor lămuri lucrurile, și mi-a mai povestit cîte ceva despre mare, dar atunci colegul ăla înalt și cărunt a venit la noi, și-a pus mîna pe umărul tatei și a zis, haideti, domnu' doctor, au trecut cele cinci minute, acum trebuie să plecăm, întîrziem la avion, și atunci tata s-a aplecat, m-a pupat pe frunte, dar de îmbrățișat tot nu m-a îmbrățișat, și mi-a spus să am grijă de mama, să fiu băiat cuminte, că eu rămîn bărbatul, stîlpul casei, și să-mi dau silința, iar eu am zis că bine, o să fiu cuminte, dar să-și poarte și el de grijă, atunci colegul lui s-a uitat la mine, nu-ți fie teamă, băiete, a spus, o să avem noi grijă de domnu' doctor și mi-a făcut cu ochiul, apoi a deschis portiera dubei și l-a ajutat pe tata să se așeze, între timp șoferul a pornit motorul și, abia trîntită portiera-n urma tatei, au și demarat, iar eu mi-am luat ghiozdanul, am făcut stînga-mprejur, îndreptîndu-mă spre casa scării, făcusem rost de un nou înaintaș pentru echipa mea de fotbal cu nasturi și eram curios dacă alunecă la fel de bine pe mușama ca pe carton, n-am rămas acolo să-i fac cu mîna și nici nu m-am uitat în urma dubei, așteptînd să dispară după colț. Îmi aduc limpede aminte de fața tatei, era neras, mirosea puternic a tutun, părea foarte-foarte obosit, și zîmbetul îi era strîmb, deși m-am gîndit mult, nu cred că bănuia dinainte că nu va mai putea veni acasă, peste o săptămână am primit o scrisoare de la el, zicea că situația e mult mai gravă decât s-ar fi așteptat, din păcate nu poate intra în detalii din motive de securitate, și că

mai trebuie să rămână acolo o vreme, dacă totul merge bine, peste câteva săptămîni va primi o zi, două, de concediu – dar deocamdată e nevoie de el în permanență. A mai trimis, de-atunci, câteva scrisori, cam la trei-patru săptămîni o dată, în fiecare zi că va veni curînd, dar n-a putut veni nici măcar de Crăciun, l-am așteptat degeaba și de Revelion, și se făcuse de-acum aprilie, nici scrisori nu mai primeam și am început să cred că, de fapt, tata fugise în străinătate ca tatăl unui coleg de clasă, Egon, care a trecut Dunărea înot în Iugoslavia și de-acolo a plecat în Vest, dar de atunci nu mai primiseră nici o veste de la el și nici nu știau dacă mai e în viață.

Am luat-o prin spatele blocurilor, pentru că nu voiam să mă-nîtlînesc cu nimeni, n-aș fi vrut să mă întrebe cineva unde am pornit-o așa, în zorii zilei. La cișmea, spre norocul meu, nu era picior de om, așa că am sărit peste lanț, în stratul de flori, printre lalele, am scos foarfeca și am început să tai florile, le-am tăiat de jos de tot, la nici un deget de pămînt, bunica mi-a spus odată că țin cu atît mai mult, cu cît le tai mai de jos, cel mai bine e să le tai cu frunze cu tot, la început aveam de gînd să tai doar douășcinci de fire, dar undeva, pe la cinșpe, am încurcat numărătoarea, am continuat să le tai așa, într-o doară, una după alta, paltonul mi s-a muiat de rouă, la fel și pantalonii, dar nici că mi-a păsat, m-am gîndit la tata, că și el, probabil, făcea la fel în fiecare an, tăind la fel, în fiecare primăvară, lalele, mama mi-a povestit de foarte multe ori că tata i-a cerut mîna cu lalele-n mînă și-i făcuse curte oferindu-i tot buchete de lalele, la fel și la aniversările căsătoriei lor, de fiecare dată, pe 17 aprilie, o surprindea

cu buchete imense, dimineața, cînd mama se trezea, o așteptau florile pe masa din bucătărie, și eu știam că asta de acum ar fi a cincisprezecea lor aniversare și am vrut ca mama să primească un buchet mare de tot, ca niciodată pînă acum.

Atît de multe am tăiat, că abia le mai puteam ține, buchetul îmi tot aluneca din mînă, le-am așezat deci lîngă mine, pe jos, am scuturat foarfeca de rouă și am continuat să tai, unul după altul, lujerii, gîndindu-mă între timp la tata, în mod sigur îi tăiasse și el cu aceeași foarfecă, mi-am privit mîinile, încercînd în zadar să mi le imaginez pe-ale tatei, le vedeam tot pe ale mele, albe și subțirate, degetele trecute prin urechea de metal tocit a foarfecii, și atunci, deodată, un bătrîn a strigat la mine că ce fac eu acolo, cum îmi permit să tai florile numai așa, pur și simplu, și că o să cheme miliția, iar eu voi ajunge la școala de corecție, unde mi-e locul, m-am uitat la el, din fericire nu era o cunoștință, așa că i-am strigat să-și țină gura, să furi flori nu e un păcat, apoi mi-am băgat foarfeca în buzunar și cu mîinile amîndouă am adunat mănunchiul de lalele, au mai rămas pe jos câteva fire, sărînd în afara stratului de flori îl mai auzeam cum strigă după mine, să-mi fie rușine că mai fac și gură, dar nu-i nimic, mi-a notat el numărul matricol, nici măcar nu m-am sinchisit să mă uit înapoi, știam că nu putuse să-l noteze pentru că dinadins îmbrăcasem paltonul fără numărul matricol de pe mîncă, și am alergat spre casă, cu florile în brațe, avînd grijă să nu se rupă, corolele se loveau între ele, atingîndu-mi din cînd în cînd obrazul, frunzele late foșneau și mirosea ca atunci cînd se cosește iarba, numai că mult mai tare.

Ajungînd la etajul patru, m-am oprit în fața ușii și m-am aplecat, așezînd cu grijă florile pe preș, am deschis ușa tiptil și, pășind peste ele, am rămas nemișcat, cu urechile ciulite, în întunericul din antreu. Mama nu se trezise încă, le-am dus deci direct în bucătărie, le-am așezat pe masă, am scos din cămară, de sub raft, cel mai mare borcan de murături, l-am cărat la robinet și l-am umplut cu apă, așezîndu-l apoi în mijlocul mesei, am pus florile în el, erau atît de multe, încît n-au încăput toate, au mai rămas vreo zece fire pe dinafară, pe alea le-am pus în chiuvetă, apoi m-am dus din nou la masă și am încercat, cît am putut, să le aranjez sub formă de buchet, dar nu prea mi-a ieșit, din cauza frunzelor multe, florile stăteau anapoda, unele fire erau prea scurte, altele prea lungi, mi-am dat seama că va trebui să le tai la aceeași lungime dacă vreau ca buchetul să arate cumva, și atunci mi-a venit în minte că dacă aș lua din cămară ligheanul ăl mare, în el ar încăpea toate florile și poate nici cozile n-ar mai trebui tălate, m-am dus deci din nou în cămară și am luat ligheanul de sub raft, și atunci am auzit ușa bucătăriei deschizîndu-se și pe mama întrebînd, e cineva aici, ea nu mă putea vedea de ușa de la cămară, dar eu, prin crăpătura ușii, am văzut-o cum stătea acolo, desculță, în cămașa ei de noapte albă și lungă și i-am văzut chipul, cînd a dat cu ochii de lalele s-a făcut albă ca varul, sprijinindu-se de tocul ușii de la bucătărie, gura i s-a deschis, credeam că va zîmbi, dar fața-i era de parcă ar fi vrut să țipe sau să urle sau de parcă ar fi fost foarte furioasă sau foarte îndurerată, rînjea, ochii i se îngustaseră, am auzit-o răsufînd din greu, și atunci, plimbîndu-și încet privirea prin încăpere,

a observat ușa deschisă de la cămară, s-a desprins de tocul ușii de la bucătărie și, dîndu-și la o parte părul căzut peste față, a întrebat suspinînd, tu ești, copile, iar eu n-am zis nimic, am ieșit de după ușa cămării și m-am oprit lîngă masă, spunînd că am vrut să-i fac o surpriză și că o rog frumos să nu se supere, n-am vrut să fac nimic rău, am făcut-o numai fiindcă tata mă rugase să fiu eu bărbatul în casă cît timp el e plecat, și atunci am văzut că mama se străduiește să zîmbească, dar i se vedea după ochi că este foarte tristă, și a spus că nu e supărată, vocea îi era aspră și groasă, nu e supărată și-mi mulțumește foarte mult și, spunînd asta, a venit la mine și m-a îmbrățișat, dar nu ca de obicei, ci mult mai strîns, așa ca atunci cînd fusesem odată bolnav, și am îmbrățișat-o și eu simțînd, prin haină și prin cămașa ei de noapte, cît de tare îi bate inima și mi-am adus aminte de lalele și cum stăteam îngenucheat în parc, tăind lalea după lalea, mama mă strîngea în brațe cu putere, eu am făcut la fel, nările îmi erau încă pline de acel miros puternic, de verde, de iarbă, mama tremura, știam că e gata să plîngă și mai știam că am să plîng și eu, deși n-aș fi vrut, nu puteam să-i dau drumul, ci doar s-o strîng mai departe în brațe, aș fi vrut să-i spun să nu mai fie tristă, că nu-i nici o problemă, dar nu puteam să scot o vorbă, nu puteam nici să deschid gura, și atunci, pe neașteptate, soneria de la intrare a început să țîrîie lung și insistent, cineva apăsa puternic butonul, o dată, de două, de trei ori, și atunci am simțit cum mama îmi dă drumul, trupul i se răcise pe de-a-ntregul, și atunci i-am dat și eu drumul, spunîndu-i să aștepte pînă mă duc să văd cine e la ușă.

Cînd am ajuns la uşă, eram sigur că e mili-
tia, poate că totuşi omul din parc mă recunos-
cuse şi acum veneau să mă umfle pentru că
atentasem la avutul obştesc culegînd lalele, şi
atunci m-am gîndit că n-ar trebui să deschid,
dar soneria suna întruna, cu un ţîriit strident,
se auzeau şi bătăi în uşă, așa că pînă la urmă
am deschis-o totuşi.

Nu erau miliţienii, ci colegii lui tata, ăia cu
care plecaseră atunci cînd l-am văzut ultima oară,
am rămas atît de mirat, încît n-am putut rosti
nici un cuvînt, ăla înalt şi cărunt s-a uitat la
mine şi m-a întrebat dacă mama e acasă, eu
am dat din cap că da, gîndindu-mă că în mod
sigur tata a trimis prin ei cadoul de aniversare
şi eram gata să le spun să intre, că mama se
va bucura foarte mult, dar înainte de-a apuca
să zic ceva, căruntul s-a răstit la mine, n-auzi,
te-am întrebat ceva, şi atunci am zis că da, e
acasă, la care celălalt, mai scund, a spus că
atunci ei o să intre şi m-au dat la o parte şi au
intrat amîndoi, oprindu-se în antreu, şi atunci
cel scund a întrebat care este camera mamei,
iar eu i-am zis că mama e-n bucătărie şi am
luat-o înainte, s-o anunţ că au venit colegii
tatei, aducînd cu siguranţă o scrisoare sau un
cadou, mama, care tocmai bea apă din cana
cu toartă lungă cu care obişnuiam să umplem
cafetiera, văzîndu-ne, a încremenit cu cana în
mîină şi s-a făcut palidă, stringîndu-şi buzele
ca atunci cînd se înfură tare de tot, întocmai
aşa, şi atunci a lăsat cana în jos şi a întrebat
cu glas strident ce caută ei la noi, şi a pus
cana pe masă, trîntind-o, încît restul de apă
din ea s-a vărsat, iar lor le-a spus să plece,
dar amîndoi se şi înfiinţaseră lingă ea, ăla înalt
şi cărunt nici n-a dat bună ziua, ci a întrebat-o

de-a dreptul, cum se face că nu i-aţi spus
băiatului nimic, şi atunci mama şi-a scuturat
capul, spunîndu-i că asta nu-i treaba lui, iar
ăla înalt şi cărunt i-a zis că a fost o greşeală,
mai devreme sau mai tîrziu tot o să afle, ches-
tiile astea trebuie lămurite de la bun început,
pentru că minciuna minciună naşte, şi atunci
mama a început să ridă spunînd, desigur, dum-
neavoastră doar sînteţi prietenii adevărului, şi
atunci cel scund s-a răstit la mama să-şi ţină
gura, şi mama a amuţit, iar cel cărunt s-a pus
în faţa mea, întrebîndu-mă, tu, băiete, tot mai
crezi că noi sîntem colegii lui taică-tu, şi atunci
eu n-am mai zis nimic, dar am simţit cum mi
se răceşte trupul ca la ora de sport, după aler-
gare, cînd trebuie să te apleci în faţă ca să poţi
respira, şi atunci cel cărunt mi-a zîmbit şi mi-a
spus că tot trebuia să aflu, odată şi odată, că
ei nu sînt colegii lui taică-meu, ci sînt de la
Securitate, iar tata este arestat din cauză că a
luat parte la organizarea unor activităţi anti-
statale, astfel că pentru o vreme n-o să-l văd,
mai exact pentru o foarte lungă vreme, fiindcă
dă cu lopata la Canal, la Dunăre, dacă ştiu ce
înseamnă asta, înseamnă că se află într-o tabără
de reeducare prin muncă şi, sfrijit cum e, n-o
să reziste mult, așa că n-o să se întoarcă de
acolo niciodată, poate că nici nu mai e în viaţă,
cînd a spus asta, mama a luat cana de pe masă
şi a trîntit-o de pămînt de ţăndări s-a făcut, şi
atunci ofiţerul a tăcut şi s-a lăsat linişte pentru
un moment, apoi mama a zis că-i destul, să
înceteze cu d'alde-astea, dacă vor s-o ducă şi
pe ea, atunci n-au decît, dar pe mine să mă
lase-n pace că sînt încă un copil, să priceapă
odată şi să mă lase-n pace, să spună ce vor
de la noi şi să spună ce caută la noi.

La care cel scund a răspuns că au trecut așa, într-o doară, prin zonă, și dacă tot erau prin zonă, s-au gândit să dea o raită și să arunce o privire, poate s-o găsi ceva interesant în camera lu' dom' doctor.

Atunci mama a întrebat dacă au ordin de percheziție, iar ofițerul înalt și cărunt i-a zîmbit, spunîndu-i că nu-i nevoie de așa ceva pentru orice fleac, nu-i nimic rău să arunci o privire, și că nu crede că am avea ceva de ascuns.

Atunci mama, ridicînd vocea, le-a zis că n-au dreptul și să se care, să se care imediat, că de nu, în clipa aia, așa cum e, se duce în fața primăriei și face grevă, cerînd în mod oficial să-i fie eliberat bărbatul, cum de e posibil ca fără un proces și fără o sentință să-l țină arestat de o jumătate de an, oricum ar fi în țara asta, există totuși o Constituție, există legi, pentru a face percheziție încă mai e nevoie de un ordin de percheziție, așa că ori i-l arată, ori pleacă.

La care ofițerul cărunt i-a zîmbit din nou mamei, spunîndu-i ce bine-i stă cînd se revoltă și probabil că tata, acolo la Canal, îi simte lipsa pentru că, într-adevăr, e o femeie superbă, ce păcat că nu se vor mai vedea niciodată.

Mama a roșit puternic, fața i s-a împurpurat, am văzut cum s-a încordat și am crezut că se va repezi la ofițerul cărunt și-i va trage o palmă, cred că niciodată n-am văzut-o atît de furioasă, dar nu s-a îndreptat către ofițer, ci spre ușa de la intrare, deschizînd-o larg și zicînd, destul, afară din casa mea, imediat, altfel îl sun pe socrul meu care, după cum bine știți, a fost secretar de partid și, chiar dacă acum e pensionar, încă mai are atîtea relații cît să aranjeze să fiți transferați la circulație

pentru ce-ați făcut acum, deci dacă vreți să vă fie bine, plecați, toate astea mama le-a spus atît de sigură pe ea, încît aproape că am crezut-o și eu, cu toate că știam că niciodată, dar absolut niciodată, mama nu l-ar fi sunat de bunăvoie pe bunicu', de cînd bunica i-a zis verde-n față că-i o curvă de ovreică țacănită, mama nu mai stă de vorbă cu ei, dar după felul în care vorbise mama, nimeni nu și-ar fi dat seama de asta.

La care ofițerul cel scund a spus, deci așa, păi dacă are impresia că bătrînu' mai are vreo influență, mai ales acum, cînd i-au luat fiul, se înșală amarnic, și să zică mulțam dacă n-o internează și pe ea, dar dacă vrea să sune, să se plîngă, n-are decît, și s-a dus la dulapul de bucătărie și a smuls atît de brutal sertarul cu tacîmuri, încît a rămas cu el în mînă, iar cuțitele, furculițele, lingurile și lingurițele s-au împrăștiat prin toată bucătăria, apoi l-a trîntit atît de tare de masă, că s-a rupt, na, poftim, ca să aveți motiv de plîngere, a mai spus, și asta-i numai începutul, da, da, numai începutul, și l-am văzut cum rînjește și am știut că acuși va răsturna și masa, dar atunci cel cărunt și-a pus mîna pe umărul lui, zicîndu-i, calmează-te, Gyurka, lasă, calmează-te, se pare că ne-am înșelat în privința doamnei, am crezut că doamna-i o femeie inteligentă, am crezut că știe cînd și cu cine trebuie să fie amabilă, dar se pare că n-are destulă minte ca să-și dea seama cine-i vrea binele, se pare că și-o caută cu lumina. Bine și așa, fie cum vrea ea. Atunci ofițerul pe nume Gyurka a aruncat pe jos sertarul rupt, acolo, lîngă tacîmurile împrăștiate, spunînd așa să fie, tovarășe maior, să facem cum vreți dumneavoastră, să mergem.

Atunci ofițerul pe nume Gyurka s-a uitat la mama, a dat din cap și, întorcîndu-se către mine, mi-a spus că e-n regulă, vor pleca, dar numai pentru că vede cît de mult iubim florile, iar cine iubește florile nu poate fi om rău, și zicînd asta, s-a dus la masă, am crezut că dă totuși de pămînt cu borcanul, dar n-a făcut altceva decît să scoată o lalea, a dus-o la nas și, mirosind-o, a spus că asta-i problema cu lalelele, că n-au nici un miros, altfel chiar că sînt flori frumoase, apoi a ieșit din bucătărie, să mergem, tovarășe maior, la care cel cărunt n-a mai zis nimic, i-a făcut doar semn să plece, și atunci ofițerul pe nume Gyurka a luat-o spre ieșire și, ajungînd în dreptul mamei, i-a întins laleaua, mama a luat-o fără o vorbă, iar ofițerul pe nume Gyurka i-a spus, iată o floare pentru o floare, apoi, întorcîndu-se din nou către mine, m-a privit și, făcîndu-mi cu ochiul, a ieșit și a coborît treptele.

A ieșit și maiorul, și atunci mama a vrut să trîntească ușa după el, dar brusc maiorul a pus piciorul în prag, blocînd ușa și spunîndu-i calm, cu blîndețe, o să vă pară rău, doamnă, cînd vom reveni, vom scoate și podelele, și chitul de la geamuri, vom arunca o privire și pe sub cadă, ne vom uita și în țevile de gaze și vă vom face toată casa harcea-parcea și, fiți sigură, vom găsi ceea ce căutăm, fiți sigură, apoi a tăcut, s-a întors și a luat-o și el pe trepte în jos.

Atunci mama a trîntit ușa, înainte de asta însă am mai auzit cum maiorul îi spune la revedere, mama s-a întors și sprijinindu-se cu spatele de ușa închisă, a rămas stînd acolo, cu laleaua roșie în mînă, uitîndu-se la cioburile cînil, la tacîmurile risipite pe jos și la sertarul

rupt, gura îi tremura, apoi și-a strîns buzele, s-a uitat la mine și mi-a spus în șoaptă să aduc mătura și fîrașul, ca să strîngem cioburile, și atunci eu am privit lalelele din borcanul de pe masă și am vrut s-o întreb pe mama, nu-i așa că nu-i adevărat ce-au spus ofițerii despre tata, nu-i așa că se va întoarce, și m-am uitat la ea și am văzut-o că miroase laleaua din mînă, iar ochii îi străluceau umezi, știam că-și stăpînește cu greu lacrimile, așa că pînă la urmă n-am mai întrebato-nimic.